

НАРЕДБА № РД-07-4 от 15.06.2015 г. за подобряване на условията на труд на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки

Издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 46 от 23.06.2015 г.

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят изисквания за подобряване на безопасността и здравето при работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки.

(2) Наредбата се прилага във всички предприятия, места и дейности по чл. 2, ал. 1 и 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

(3) Наредбата се прилага заедно с нормативните актове, отнасящи се до осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, като се спазват по-строгите специфични и/или допълнителни изисквания, когато тя определя такива.

Чл. 2. (1) За всяка дейност, при която може да възникне специфичен риск, свързан с въздействието на рискови фактори, процеси или условия на труд, посочени в приложение 1, работодателят трябва да определи характера, степента и продължителността на въздействието им върху бременните работнички и работничките родилки или кърмачки с цел:

1. да се оцени всеки риск за безопасността или здравето и всеки възможен ефект върху бременността или кърменето;

2. да се планират подходящи мерки за предотвратяване на риска.

(2) Рискът за здравето и безопасността на бременните работнички и на работничките родилки или кърмачки се оценява съгласно Наредба 5 от 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска (ДВ, бр. 47 от 1999 г.).

Чл. 3. Като спазва задълженията, които произтичат от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, работодателят е длъжен да уведоми бременните работнички и работничките родилки или кърмачки, както и тези, които могат да се окажат в такова състояние, за резултатите от оценката на риска и мерките за предотвратяването му съгласно чл. 2.

Чл. 4. (1) Когато резултатите от оценката на риска по чл. 2 покажат риск за безопасността или здравето на бременните работнички и на работничките родилки или кърмачки или могат да се отразят на тяхната бременност или кърмене, работодателят предприема необходимите мерки за временно приспособяване на условията на труд на работното място и/или работното време за съответната работничка с оглед премахване на риска.

(2) Ако приспособяването на условията на труд на работното място и/или на работното време е технически и/или обективно неосъществимо или не е оправдано да се изисква поради основателни причини, работодателят предприема необходимите мерки за преместване на работничката или служителката на друга подходяща работа.

(3) Длъжностите и работните места, подходящи за заемане от бременните работнички и работничките родилки или кърмачки, се определят по реда Наредбата за трудоустрояване, приета с Постановление 72 на Министерския съвет от 1986 г. (ДВ, бр. 7 от 1987 г.).

(4) Разпоредбите на ал. 1 – 3 се прилагат, когато работничка, извършваща дейност, забранена съгласно чл. 5, забременее или започне да кърми и информира работодателя си за това.

Чл. 5. (1) Бременните работнички не могат при никакви обстоятелства да бъдат задължавани да изпълняват дейности, за които при оценката на риска са установени рискови фактори и условия на труд, посочени в приложение 2.

(2) Работничките кърмачки не могат при никакви обстоятелства да бъдат задължавани да изпълняват дейности, за които при оценката на риска са установени рискови фактори и условия на труд, посочени в приложение 3.

Чл. 6. Работничките и служителките не могат да бъдат задължавани да изпълняват подземна работа в мини освен в случаите, когато:

1. заемат ръководни длъжности, чиито задължения не налагат извършване на физическа работа;

2. са заети в санитарни и социални служби;

3. във връзка с обучението си и с оглед на професионалната си подготовка трябва да преминат практически стаж, при условие че са навършили 18 години;

4. задълженията им понякога (не ежедневно) налагат да слизат в подземните минни разработки за извършване на работа, при която няма физически труд.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Бременна работничка" е работничка или служителка с установена бременност, както и работничка или служителка в напреднал етап на лечение инвитро по смисъла на § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, която е уведомила работодателя за състоянието си с документ, издаден от компетентните здравни органи.

2. "Работничка родилка" е работничка или служителка, която се е върнала на работа преди 90-ия ден след раждането и е уведомила работодателя за състоянието си с документ, издаден от компетентните здравни органи.

3. "Работничка кърмачка" е работничка или служителка, която сама кърми детето си и е уведомила работодателя за състоянието си с документ, издаден от компетентните здравни органи.

§ 2. Наредбата въвежда изискванията на:

1. Директива 92/85/ЕИО на Съвета от 19 октомври 1992 г. за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки (ОВ L 348 от 28.11.1992 г.);

2. Директива 2014/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за изменение на директиви 92/58/ЕИО, 92/85/ЕИО, 94/33/ЕО, 98/24/ЕО на Съвета и на Директива 2004/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, за да се приведат в съответствие с Регламент (ЕО) 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (ОВ L 65/1 от 5.03.2014 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 307, ал. 3 от Кодекса на труда.

§ 4. Наредба № 7 от 1993 г. за вредните и тежките работи, забранени за извършване от жени (ДВ, бр. 58 от 1993 г.) се отменя.

§ 5. Указания по прилагане на наредбата дават министърът на труда и социалната политика и министърът на здравеопазването по компетентност.

Приложение 1

към чл. 2, ал. 1

Неизчерпателен списък на рисковите фактори, процесите и условията на труд

I. Рискови фактори

1. Физични агенти, за които се счита, че причиняват ембрионални увреждания и/или е вероятно да причинят отделяне на плацентата, и по-специално:

а) тласъци, вибрации или движения;

б) ръчна работа с тежести;

в) шум;

г) йонизиращо лъчение;

д) нейонизиращо лъчение;

е) температура на въздуха на работното място, несъответстваща на определените оптимални и допустими стойности;

ж) работни движения и работни пози; придвижване (вътре или извън предприятието); умствена или физическа умора и друго физическо натоварване, свързано с дейността на бременните работнички и на работничките родилки или кърмачки.

2. Биологични агенти.

Биологични агенти, извън включените в приложение 2, от рискови групи 2, 3 и 4 по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от Наредба 4 от 2002 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при

работа (ДВ, бр. 105 от 2002 г.), за които се счита, че тези агенти или терапевтичните мерки, изисквани по отношение на тях, застрашават здравето на бременните жени и на плода.

3. Химични агенти.

Химични агенти, извън включените в приложение 2 и приложение 3, за които се счита, че застрашават здравето на бременните жени или на плода:

а) вещества и смеси, които отговарят на критериите за класифициране съгласно Регламент (ЕО) 1272/2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно класифицирането, етикетиранието и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) 1907/2006 (ОВ L 353 от 31.12.2008 г.) в един/една или повече от следните класове и категории на опасност с едно или няколко от следните предупреждения за опасност:

– мутагенност за зародишните клетки, категория 1А, 1В или 2 (H340, H341);

– канцерогенност, категория 1А, 1В или 2 (H350, H350i, H351);

– токсичност за репродукцията, категория 1А, 1В или 2, или допълнителната категория на опасност за ефекти върху или чрез лактацията (H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361fd, H362);

– специфична токсичност за определени органи след еднократна експозиция, категория 1 или 2 (H370, H371);

б) химични агенти, които са канцерогени по смисъла на § 1, т. 1, буква "в" от допълнителната разпоредба на Наредба 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа (ДВ, бр. 94 от 2003 г.);

в) живак и живачни съединения;

г) антимиотични препарати;

д) въглероден оксид;

е) известни химични агенти с позната и опасна кожна абсорбция.

II. Процеси

Промислени процеси, при които се отделят химичните агенти, посочени в т. 3, буква "б".

III. Условия на труд

Подземни минни работи.

Приложение 2

към чл. 5, ал. 1

Неизчерпателен списък на рисковите фактори и условията на труд, забранени за бременни работнички

1. Рискови фактори

а) физични агенти:

работа в хипербарна атмосфера: пространства под налягане и подводно гмуркане;

б) биологични агенти:

– токсоплазма;

– вирус на рубеола,

освен когато е доказано, че бременните работнички са съответно защитени срещу

такива агенти чрез имунизация;

в) химични агенти:

олово и оловни съединения, доколкото тези агенти могат да бъдат абсорбирани от човешкия организъм.

2. Условия на труд

Подземни минни работи.

Приложение 3

към чл. 5, ал. 2

Неизчерпателен списък на рисковите фактори и условията на труд, забранени за работнички кърмачки

1. Рискови фактори

Химични агенти: олово и оловни съединения, доколкото тези агенти могат да бъдат абсорбирани от човешкия организъм.

2. Условия на труд

Подземни минни работи.